այցելութիւն ընելով և զմեզ անխնամ թողլով մեկներ է։ Հիմակ ալ շատ չեղաւ՝ Եփրեմ վարդապետը ծայրագոյն անուամբ, Կիրակոս Կաթողիկոսի կոնդակաւ և Արիստակէս եպիսկոպոսի յանձնարարական գրովը այս կողմը խրկուեցաւ։ Այս Աւշաբունի վարդապետը, բարքովը թեթեւ քան զիւր համբաւը, առանց խոհական ընտրութեան արժանաւոր անձինքը թողլով, և տէրութեան տուելի հարկ տուողները զատելով՝ Թաղական խորհրդոյ անդամ ընտրուելու արժանաւոր են ըսելով, 12 հոգիէ բաղկացեալ ժողով մի կազմեց, որոնց և ոչ մէկուն ձեռքէն բան մի կու գայ։ Մեր ազգին արհամարհանաց վիճակէն ազատելու ալ յոյսերնիս չը մնաց. եթէ սրբութիւնդ ալ (առ Զաքարիա վարդապետն) այս եղելութիւնները ի Կ. Պօլիս և յԵրուսաղէմ չիմացընես, վերջին յուսահատութեան ծայրը հասած եմք։ Մեր լածին նայելով՝ սուրբ Երուսաղէմի Նորընտիր Պատրիարքը ազգասէր անձ մի է. եթէ եղելութիւնները ճիշտ գրելով իմացընես, կարելի է մեզ օգնութիւն մի ընէ։ Եւ կամ ի Պօլիս առ Ազգային Վարչութիւնը գրելով՝ անկէ պաշտպանութիւն մի գտնել ջանաս, գլխունուս ճարը ուրիշ կերպ տեսնելու եմք . . . »։ Արդարեւ, կ՚ըսէ մեր ականատես և ականջալուր թղթակիցը, իրենց բոլոր գանգատները իրաւացի են, որոնց կարեկից ըլլալով, և առ ժամն չկարենալով բան մի ընել, մխիթարեցի զիրենք բարեյորդոր ըլլալով՝ իրենց յոյսը հաստատուն ունել Ազգային Վարչութեան վերայ, որ օր մի չէ նէ՝ օր մի անշուշտ դէպ ի իրենց պիտի դարձընէ իւր ուշը, թէ որ կարգը գալու ըլլայ։

Ասոնք են աւասիկ Քէսապ գիւղի ազգայնոց արդի վիճակին վերայօք տուած քաղուածոյ տեղեկութիւնները։

Հարկաւոր ծանուցում։

Ս. Աթոռոյս կառավարութիւնը անհրաժեշտ պարտաւորութիւն կը համարի ծանուցանել ընդհանուր ազգիս, որ Ամենապատիւ Տ. Տ. ԵՍԱՅԻ Սրբազան Պատրիարք Հօր գահակալած օրէն սկսեալ՝ բոլոր այն միաբանից թէ՛ վարդապետ և թէ սարկաւագ, որոնք ի Ս. Աթոռէս հեռացեալ են, իրենց ձեռքը գտնուած վկայագիրները աչքէ անցընելով, անոնք որ իրենց յօժար կամօքը և կամ ուրիշ որ և է պատճառաւ հրաժարած են Միաբանութենէս, զըջելով Ս. Աթոռոյս վերայ իրենց ունեցած միաբանական իրաւունքը, ամենեւին իբրեւ միաբան Ս. Յակոբայ վանաց չընդունուին։ Վասն զի շատ անգամ պատահած է և կը պատահի միշտ, որ հրաժարեալ վարդապետ մի հայաբնակ քաղաքներ պտըտելով, և զինքը իբրեւ միաբան Ս. Աթոռոյս կեղծելով, շատ նուէրներ և ողորմութիւններ ժողված են յանուն Երուսաղէմի. և միամիտ ժողովուրդը շատ տեղ սովորութիւն չունենալով կարգաւորաց վկայագիրները փնտրելու և ըստ այնմ վարուելու անոնց հետ. այլ կամ անոնց ձեռքերուն վերայ մահտեսութեան նշաններ տեսնելով, եւ կամ իրենց ուխտաւորութեան ժամանակ նոյն կարգաւորները Ս. Աթոռոյս մէջ միաբան ճանչցած ըլլալով, միամտօրէն կը հիւրասիրեն զիրենք իբր Ս. Յակոբայ միաբան, և նուէրներ եւս կ՚ըն-

digitised by A.R.A.R.@

ծայեն յանուն Ս. Աթոռոյս։ Ոմանք եւս իրենց յաժար կամքը ընդդէմ ամենայն յորդորանաց և համոզակեր բանից Սրբազան Պատրիարք Հօր հրաժարելով Ս. Աթոռոյս միաբանական իրաւունքէն և հրաժարման վերկայագիր ընդունելէն յետոյ, պարտած տեղերնին զերենք Ս. Երուսաղէմի միաբան կ'անուանեն և այնպէս կը ստորագրեն իրենց անունը, ինչպէս զարմանքով տեսանք հրաժարեալ Մարտիրոս վարդապետի սուրբ Կարապետի վանքէն առ Մասիսն ուղղեալ նամակին մէջ գրած ստորագրութիւնը։ Յիշեալ վարդապետը ոչ միայն միաբանութենէ հրաժարեալ է, այլեւ ոչ իսկ ի սուրբ Աթոռս ձեռնադրուած է։ Ուստի կը ծանուցանենք օրհնեալ Աղգիս, որ այսպիսեաց ստորագրութիւը խարդախութի է, և է անընդունելի Ս. Աթոռոյս թէ՛ ինքը և թէ իւր ստորագրութիւը, և կը ցանկամք որ նոյնպէս համարուի նաեւ ընդհանուր Աղգիս դիմացը։

Դարձեալ՝ որ եւ իցէ եկեղեցական միաբան մի, որ առանց հրաժարելոյ ի Միաբանութենէս՝ հրամանաւ Սրբազան Պատրիարքին, կամ օգափոխութեան և կամ ուրիշ բանաւոր պատճառաւ մի յօտարութեան կը գանուի, առանց իւր վկայագիրը աչքէ անցընելու՝ իբրեւ միաբան Ս. Աթոռոյս չնկատուի, վասն զի կրնայ ըլլալ որ հրաժարեալ միաբան մի մասնաւոր նկատումներով ծածկել ուզէ իւր հրաժարման վկայականը, և իբր օգափոխուած ելած ձեւացընելղինքը։

Երշալոյս Երարատեան լուսոյ ՀԷՋ-ը։

Յայտնի է մեր բարեմիտ ընթերցողաց, որ Երշալոյս պատուական լրագիրը մեր Օմիւռնիոյ Մեսրոպեան դպրոցի ներկայ վիճակին վերայ տրուած մի քանի ստուգագոյն տեղեկութիւնները, ՀԷՊԷՐՈ-ՒԻ-Ն անուանած էր ընդդէմ ոգւոյ միաբանութեանս, այս անգամ իւր 786 թուովը փութացեր է իւր խօսքը խոնարհաբար եւ առնուլ, զգալով սոյն բառիս ծանրութիւնը, և բարեմտութեամբ գրուած ըլլալը կը խոստովանի։ Ուրախ եմք մեծարոյ խմբագրին խոնարհասրտութեանը վերայ, որ կրնայ բարի օրինակ լինել և այլոց յանդէտս սխալողաց։ Իսկ եթէ դարձեալ մեր գրածները սխալ տեղեկութիւններ կը համարի, կը հրաւիրեմք զընթերցողները որ ուշադրութիւն կարդան Մէմրումէի էֆքեարը, Մասիսն ու Մէճմուան, որոնց մէջ անաչառապէս բանագատութեան առնուած են և մեր ըսածներուն ճշմարտութեանը կը վկայեն։

Երժանապատիւ Խորէն վարդապետը, որ օգափոխութեան համար երեք ամսէն ի վեր է հեռացեր էր սուրբ Աթոռէս, անցեալ շաբթու վերադառնալով, սկսաւ վարել իւր առջի պաշտօնը։ Յայտնի է որ յիշեալ Երժ. Հայրը Տպարանի տեսուչ է և միանգամայն Ուսումնական խորհրդոյն անդամ։ Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքը իրեն յանձնեց նաեւ այս անգամ Յառանգաւորաց դպրոցի մէջ կրօնագիտութեան դասատուութիւնը։

— Անցեալ ամսոյս մէջ Յառանգաւորաց դպրոցին համար երկու աշակերտացու եւս գալով, մէկը Օվաճրգէն Սերովբէ Պօղոսեան և միւսը Շապին — ղարահիսարէն Յովհաննէս Տատեան անուն. որոնք լատին վա-

digitised by A.R.A.R.@